

The Development of Abilities of Using SQ4R Teaching Methods with Graphics for Mathayomsuksa 1 Students

Chutima Thongkam¹ and Jittraporn Wongkumjan²

¹ Master's Degree, Curriculum and Instruction, Roi-Et Rajabhat University, Thailand

² Assistant Professor, Faculty of Education and Human Development, Roi Et Rajabhat University, Thailand

E-mail: chutimaja210639@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-4565-5632>

E-mail: jitraporn.jw@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0001-9825-947X>

Received 23/05/2025

Revised 27/05/2025

Accepted 27/06/2025

Abstract

Background and Aim: The reading comprehension problem among Mathayom Suksa 1 students at Kururatsamakkee School, Kaset Wisai District, Roi Et Province, is primarily caused by the students' lack of reading skills, particularly in comprehending the main ideas of texts. As a result, students are unable to summarize or extract key points effectively. To address this issue, the SQ4R learning model was implemented in combination with graphic organizer techniques as part of the instructional activities to enhance reading comprehension skills. This research aims to: (1) develop the reading comprehension abilities of Mathayom Suksa 1 students through the application of the SQ4R learning model integrated with graphic organizer techniques, to achieve a minimum proficiency level of 75 percent.

Materials and Methods: This study is an action research project conducted using Kurt Lewin's model, which comprises three main stages: planning, action, and reflection, leading to discovery and understanding. The researcher applied the principles of action research to classroom instruction, which was carried out in three cycles. The target group consisted of six Mathayom Suksa 1 students from Kururatsamakkee School during the second semester of the 2024 academic year. The research instruments included: 1) Nine lesson plans, which were assessed for appropriateness with mean suitability scores ranging from 4.70 to 5.00, indicating the highest level of appropriateness. 2) Reading comprehension assessments, each consisting of six situational questions per cycle. The content validity (IOC) ranged from 0.50 to 1.00, item difficulty ranged from 0.20 to 0.73, discrimination indices ranged from 0.20 to 0.80, and the reliability coefficient was 0.83. 3) Student behavior observation forms. The data were analyzed using percentages, mean, and standard deviation.

Results: The study revealed that the assessment of reading comprehension skills at the end of Action Cycles 1 and 2 (with a maximum score of 30 points) yielded the following results: In Action Cycle 1, the total score obtained was 116 points, with a mean score of 19.33 and a standard deviation of 2.16. In Action Cycle 2, the total score increased to 150 points, with a mean score of 25 and a standard deviation of 2.19. The number of students who met the proficiency criteria in each cycle was 6, accounting for 16.67% and 100%, respectively. These results indicate that students demonstrated continuous improvement in reading

comprehension ability across the action cycles. The average score increased by 18.89%, and in Action Cycle 2, all students (100%) achieved scores that met or exceeded the proficiency threshold, which was set by the researcher at 75%.

Conclusion: The findings indicated that students' reading comprehension scores exceeded the predetermined proficiency criterion. Specifically, students achieved scores above the 75% benchmark from Action Cycle 2 onwards. In this cycle, 6 students met the criterion, accounting for 100% of the sample. The average score showed an improvement of 18.89%, with all students achieving scores ranging from 83.33% and above, reflecting a 100% success rate in meeting the assessment standard.

Keywords: Reading Comprehension; SQ4R Teaching Method; Graphic Organizers; Action Research

การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก

ชุดิมา ทองคำ^{1*} และจิตราภรณ์ วงศ์คำจันทร์²

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์และการพัฒนามนุษย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

บทคัดย่อ

ภูมิหลังและวัตถุประสงค์: ปัญหาการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนครุราษฎร์สามัคคี อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดร้อยเอ็ด สาเหตุสำคัญคือ ผู้เรียนขาดความสามารถด้านการอ่านมากที่สุด โดยเฉพาะการอ่านเพื่อจับใจความ ทำให้ไม่สามารถสรุปใจความได้ จึงนำการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก มาจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75

ระเบียบวิธีการวิจัย: งานวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามแนวคิด Kurt Lewin ซึ่งประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือวางแผน ปฏิบัติการ ผลจากการปฏิบัติซึ่งนำไปสู่การ ค้นพบความจริง และสะท้อนผล ผู้วิจัยได้นำหลักการวิจัยเชิงปฏิบัติการมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนมีขั้นตอนการปฏิบัติการ จำนวน 3 วงรอบ กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนครุราษฎร์สามัคคี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 6 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 9 แผน ผลหารประเมินความเหมาะสม 4.70-5.00 มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด 2) แบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ เป็นสถานการณ์ในแต่ละวงจร จำนวน 6 ข้อ ผลการประเมินค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.50-1.00 ค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.20 - 0.73 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.20 - 0.80 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.83 3) แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย หรือส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย: ผลการวิจัยพบว่า การวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ท้ายวงจรปฏิบัติการที่ 1-2 จากคะแนนเต็มรวม 30 ในวงจรปฏิบัติการที่ 1 และ 2 สรุปผลได้ดังนี้ คะแนนรวมเท่ากับ 116 และ 150 คะแนนตามลำดับ คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 19.33 และ 25 คะแนน ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานกับ 2.16 และ 2.19 ตามลำดับ มีจำนวนผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์เท่ากับ 6 คน ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 16.67 และ 100 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าผู้เรียนมีพัฒนาการจากผลการวัดความสามารถในการอ่านจับใจความเพิ่มขึ้นในทุกวงจรปฏิบัติการ คะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 18.89 และจำนวนผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์ในวงจรปฏิบัติการที่ 2 ซึ่งมีค่าร้อยละเท่ากับ 100 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด คือร้อยละ 75

สรุปผล: การวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ พบว่า นักเรียนมีคะแนนการวัดความสามารถในการอ่านจับใจ สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด กล่าวคือ นักเรียนมีคะแนนการวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ขึ้นไป โดยผ่านเกณฑ์การประเมินตั้งแต่วงจรปฏิบัติการที่ 2 ซึ่งมีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 100 คะแนนเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 18.89 มีคะแนนอยู่ระหว่างร้อยละ 83.33 คิดเป็นร้อยละ 100

คำสำคัญ: การอ่านจับใจความ; การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R; เทคนิคผังกราฟิก; วิจัยเชิงปฏิบัติการ

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีภาษาพูดและภาษาเขียนเป็นของตนเอง ภาษาไทยจึงเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติ ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดของชาติเพราะภาษาเป็นสื่อที่ใช้ติดต่อกัน และทำให้วัฒนธรรมอื่น ๆ เจริญขึ้น อีกทั้งยังเป็นศูนย์กลางยึดคนทั้งชาติ นอกจากนี้ ภาษาไทยยังเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสพการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ ความคิดวิเคราะห์วิจารณ์ และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นการสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีซึ่งกันและกัน ทำให้สามารถประกอบธุรกิจการงานและการดำรงชีวิตอยู่ร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างมีความสุข (กรมวิชาการ, 2545)

กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2560) โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้สอดคล้องกับสภาพการเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าทางสังคมในปัจจุบัน เพื่อยุทธศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การกำหนดวิชาภาษาไทยเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้พื้นฐานถือเป็นหนึ่งในยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพราะรายวิชาภาษาไทยเป็นวิชาที่ทุกคนต้องเรียนรู้และฝึกฝนให้เกิดความชำนาญโดยเฉพาะด้านการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร เพื่อที่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยได้แบ่งออกเป็น 5 สาระ ดังนี้ สาระที่ 1 การอ่าน สาระที่ 2 การเขียน สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด สาระที่ 4 หลักภาษาไทย สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม ในส่วนของสาระการอ่านได้กำหนดเป็นมาตรฐานการอ่าน ท 1.1 ไว้ว่าใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดเพื่อนำไปใช้ตัดสินใจแก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต และมีนิสัยรักการอ่าน (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551) การอ่านเป็นทักษะพื้นฐานของการศึกษาที่มีความสำคัญอันจะส่งผลให้นักเรียนได้เพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ และสามารถพัฒนาสติปัญญาต่อไปดังที่ (สมชาย หอมยก, 2550) ได้ให้ความสำคัญของการอ่านว่าการอ่านช่วยเพิ่มเติมความรู้ ความคิดและประสบการณ์ การอ่านช่วยส่งเสริมวิจารณ์ญาณในการรับสาร เพื่อให้สามารถติดตามความเคลื่อนไหว และการเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ ของสังคม ทั้งยังทำให้มีโลกทัศน์ที่กว้างไกล

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนครูราชบุรีสามัคคี ปีการศึกษา 2566 พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์วิชาภาษาไทย คะแนนร้อยละ 55.25 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ 75 ที่กำหนด (ฝ่ายวิชาการโรงเรียนครูราชบุรีสามัคคี, 2566) ทั้งนี้เนื่องจากการสังเกตผู้เรียนในชั้นเรียนพบว่า ผู้เรียนขาดความสามารถด้านการอ่านมากที่สุด โดยเฉพาะการอ่านเพื่อจับใจความไม่จะเป็นการอ่านจับใจความเนื้อหาที่เป็นร้อยแก้วหรือร้อยกรอง จากเรื่องราวต่าง ๆ ที่มีเนื้อหายาว ๆ ผู้เรียนจะเกิดความเบื่อหน่าย อ่านไม่รู้เรื่อง ทำให้ไม่สามารถสรุปใจความได้ ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย อีกทั้งจากการสังเกตพบว่าอาจมีสาเหตุเกี่ยวกับครูเพราะโดยส่วนมากครูผู้สอนจะเน้นในเนื้อหา มากกว่าเทคนิควิธีการสอน ทำให้ผู้เรียนไม่มีเทคนิคในการจับใจความเรื่องที่อ่าน อีกทั้งสื่อที่ใช้ในการสอนไม่มีความน่าสนใจ ส่งผลให้ผู้เรียนไม่เกิดความรู้สึกไม่อยากจะเรียนรู้

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่ารูปแบบการสอน SQ4R เป็นวิธีการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ส่งเสริมนักเรียนให้มีความสามารถและทักษะเพิ่มขึ้นมีกิจกรรมที่หลากหลายน่าสนใจ เหมาะสมกับการพัฒนาทักษะ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยเฉพาะการสอนอ่านจับใจความและสอดคล้องกับความแตกต่างและความสนใจของนักเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยจึงเน้นที่จะพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะความสามารถในการอ่านจับใจความ และสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชา

ภาษาไทยที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอน SQ4R อีกหนึ่งรูปแบบที่เหมาะสมที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถอ่านจับใจความได้ดี เพราะเป็นเทคนิคการสอนอ่านที่เป็นระบบ ซึ่งช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจสิ่งที่อ่านด้วยตนเองจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องผู้วิจัยได้พบงานวิจัยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการอ่านโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ซึ่งเป็นวิธีสอนในการพัฒนาความสามารถด้านการอ่านซึ่งพัฒนามาจาก SQ3R ที่เป็นแนวความคิดของ Francis P. Robinson (Francis P. Robinson, 1970 (พริ้นเทพ เพชรบุรี, 2559) ต่อมาได้พัฒนาเป็น SQ4R โดย Walter Pauk (Walter Pauk, 1984) ซึ่งเป็นวิธีสอนที่มีขั้นตอน 6 ขั้นตอนที่ชัดเจน ทำให้นักเรียน มีประสิทธิภาพในการอ่านดีกว่าการอ่านโดยไม่ตั้งคำถามไว้ล่วงหน้า แต่ถ้ามีการใช้คำถามจะช่วยให้ให้นักเรียนได้แนวคิดจากคำถามและพยายามหาคำตอบ เมื่อครูผู้สอนถาม โดยขั้นตอนของวิธีการอ่านแบบ SQ4R เริ่มจากขั้นที่ 1 ให้ผู้อ่านสำรวจ (S: Survey) หรืออ่านเนื้อเรื่องอย่างคร่าว ๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง ขั้นที่ 2 ตั้งคำถาม (Q: Question) เพื่อให้การอ่านเป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมายและจับประเด็นสำคัญได้ถูกต้อง ขั้นที่ 3 ให้ผู้อ่าน อ่านข้อความ (R ตัวที่ 1: Read) ในบทอ่านอย่างละเอียดเพื่อค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ ขั้นที่ 4 ให้จดบันทึก (R ตัวที่ 2: Record) ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่านในขั้น R ตัวที่ 1: Read มุ่งเน้นจดบันทึกในส่วนที่สำคัญ และสิ่งที่จำเป็นโดยใช้ข้อความที่รัดกุม ขั้นที่ 5 เป็นการตอบคำถามหรือเขียนสรุปใจความสำคัญ (R ตัวที่ 3: Recite) เขียนสรุปความโดยผู้อ่านพยายามใช้ถ้อยคำของตนเองให้มากที่สุด และขั้นที่ 6 เป็นการวิเคราะห์วิจารณ์บทอ่าน (R ตัวที่ 4: Reflect) และแสดงความคิดเห็นสอดคล้องหรือไม่สอดคล้อง

นอกจากนี้ยังมีเทคนิคการสอนอีกวิธีหนึ่งที่น่าสนใจ นั่นคือ การจัดการเรียนรู้โดยใช้ผังกราฟิก ตามแนวคิดของ Tony Buzan (Buzan, 2010) ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มนำเอาความรู้เรื่องสมองมาปรับใช้กับการเรียนรู้ โดยได้พัฒนามาจากการจดบันทึกเป็นตัวอักษร เป็นบรรทัด ๆ เป็นแถว ๆ ใช้ปากกาหรือดินสอสีเดียวมาเป็นการบันทึกด้วยคำ ภาพ สัญลักษณ์ แฟ้มครีมีรอบ ๆ เส้นศูนย์กลางเหมือนกับการแตกแขนงของกิ่งไม้โดยใช้เส้น สีเส้น ซึ่งมีผู้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้ผังกราฟิก เช่น (อมรรัตน์ จิตตะกาล, 2565) การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้วิธีการสอน SQ4R ร่วมกับการใช้ ผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2 การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก 2) เปรียบเทียบความสามารถในการ อ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังการเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก ผลการวิจัยพบว่า 1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 2. ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้เรียนโดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิก หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน 3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อวิธีสอนแบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกอยู่ในระดับมากที่สุด จากเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาความสามารถในการ อ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับการใช้ผังกราฟิกมาใช้ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 วิทยาลัยนาฏศิลปร้อยเอ็ด เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากวิธีการอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมายและเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นการมีความรู้ด้านคำศัพท์การหาใจความสำคัญและรายละเอียดสนับสนุน สามารถตีความหมายจากเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็วและนำเอาผังกราฟิกมาใช้ในการสรุปใจความสำคัญ เพื่อให้การอ่านมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นโดยมีการจัดระบบข้อมูล มีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์เป็นหมวดหมู่และทำให้ผู้เรียนเกิดการจดจำระยะยาวนอกจากนี้

ยังเป็นแนวทางการจัดการเรียนรู้สำหรับผู้สอนที่สนใจจะพัฒนาความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของผู้เรียนต่อไป

จากปัญหาการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ SQ4R ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก ดังที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษากิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนครุราษฎร์สามัคคี เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีความสามารถทางการอ่านสูงขึ้น โดยมุ่งเน้นการมีความรู้ด้านคำสำคัญการหาใจความและรายละเอียดสนับสนุน สามารถตีความหมายจากเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็วและนำเอาผังกราฟิกมาใช้ในการสรุปใจความ เพื่อให้การอ่านมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นโดยมีการ จัดระบบข้อมูล มีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์เป็น หมวดหมู่และทำให้ผู้เรียนเกิดการจดจำระยะยาว เพื่อให้มีทักษะ ด้านการอ่านที่ดียิ่งขึ้น อันจะส่งผลให้นักเรียนได้รับประโยชน์จากการอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน รวมทั้ง เป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนที่จะพัฒนาทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนต่อไป การเลือกที่จะทำสิ่งต่าง ๆ เห็นคุณค่าของสิ่งที่ได้ศึกษาและทำให้ผู้เรียนมีผลการเรียนที่ดีขึ้น

วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75

การทบทวนวรรณกรรม

ในงานวิจัยนี้ผู้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

แนวคิดเรื่องการอ่านจับใจความ

การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านที่มุ่งค้นหาสาระของเรื่องหรือของหนังสือแต่ละเล่มที่เป็นส่วน ใจความสำคัญ และส่วนขยายใจความสำคัญของเรื่องใจความสำคัญของเรื่องคือข้อความที่มีสาระคลุมข้อความ อื่น ๆ ในย่อหน้านั้นหรือเรื่องนั้นทั้งหมดข้อความอื่น ๆ เป็นเพียงส่วนขยายใจความสำคัญเท่านั้น ข้อความหนึ่ง หรือตอนหนึ่งจะมีใจความสำคัญที่สุดเพียงหนึ่งเดียวนอกนั้นเป็นใจความรองคำว่าใจความสำคัญนี้ ผู้รู้ได้เรียก ไว้เป็นหลายอย่าง เช่น ข้อคิดสำคัญของเรื่องแก่นของเรื่องหรือความคิดหลักของเรื่อง แต่จะอย่างไรก็ตามใจ ความสำคัญก็ คือสิ่งที่เป็สาระที่สำคัญที่สุดของเรื่องนั่นเอง ใจความสำคัญส่วนมากจะมีลักษณะเป็นประโยค ซึ่งอาจปรากฏอยู่ในส่วนใดส่วนหนึ่งของย่อหน้าก็ได้ ซึ่งมีองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) เขียนตีความ หมายถึง สามารถพิจารณาโดยละเอียดเพื่อทำความเข้าใจสารที่แฝงนัยเพื่อให้ทราบความหมายของคำและ ประโยค 2) บอกลำดับเหตุการณ์ หมายถึง สามารถบอกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อน-หลังตามลำดับ 3) การตั้ง คำถามและตอบคำถาม หมายถึง สามารถตั้งคำถามสร้างความเข้าใจโดยใช้คำถาม เช่น ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่และอย่างไร เข้ามาช่วยหาคำตอบจากเรื่องที่อ่าน 4) การเขียนสรุปความ หมายถึง สามารถเขียนสรุป ความหรือสิ่งที่ได้เรียนรู้จากเรื่องที่อ่านด้วยความเข้าใจได้ 5) แยกข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น หมายถึง สามารถแยก ว่าอะไรเป็นข้อเท็จจริง อะไรเป็นข้อคิดเห็น ทำให้สามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาบางอย่างได้ ข้อคิดเห็นจะ ถูกต้องและน่าเชื่อถือเพียงใดขึ้นอยู่กับข้อมูลและเหตุผลที่นำมาประกอบ วัดโดยแบบวัดความสามารถการอ่าน จับใจความ ที่ผู้วิจัยปรับปรุงจาก (ชัยญาณัก ศรีชนะ, 2567) เป็นแบบอัตนัย จำนวนวงจรรละ 2 ข้อ ในการวิจัย ครั้งนี้มี 2 วงจรรปฏิบัติการ รวมเป็นจำนวนทั้งหมด 4 ข้อ ข้อละ 15 คะแนน

หลักการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R

การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R วิธีสอนเรียนได้ฝึกทักษะการอ่าน โดยเน้นกระบวนการอ่านอย่างมีระบบ (สุคนธ์ สินธพานนท์, 2545) กล่าวถึงความเป็นมาของการจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบ SQ4R ว่าเป็นวิธีการสอนอ่านที่พัฒนามาจากวิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R ซึ่งเป็นวิธีการอ่านอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้อ่านสามารถจับใจความของเรื่องได้ดี และ ยังช่วยให้ผู้อ่านสามารถคาดเดาเรื่องจากที่อ่าน เข้าใจแนวคิดของเรื่องที่อ่านได้รวดเร็ว และจดจำเรื่องตลอดจนสามารถทบทวนเรื่องที่อ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดย (ศิริพร ลิ้มตระกูล, 2543) ได้เสนอขั้นตอนของวิธีการสอนอ่านแบบ SQ3R ของ Francis P. Robinson มีขั้นตอนดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจ (Survey - S) เป็นการอ่านอย่างรวดเร็ว สรุปลงความใจความสำคัญ ๆ ไป ขั้นตอนที่ 2 การถาม (Question - Q) ให้ตั้งคำถามตัวเองเกี่ยวกับเรื่องนั้น ขั้นตอนที่ 3 การอ่าน (Read - R) เป็นการอ่านอย่างมีจุดหมาย อ่านเพื่อหาคำตอบตามที่ได้ตั้งไว้ โดยมุ่งหารายละเอียดให้เกิดความกระจ่างชัดเจน ขั้นตอนที่ 4 การจำ (Recite - R) ให้ย่อเรื่องราวที่สำคัญโดยใช้คำพูดของตัวเองซึ่งจะทำให้เข้าใจสิ่งที่อ่านดีขึ้น ขั้นตอนที่ 5 การทบทวน (Review - R) การพยายามทบทวนเรื่องที่อ่าน เพื่อรวบรวมความคิด

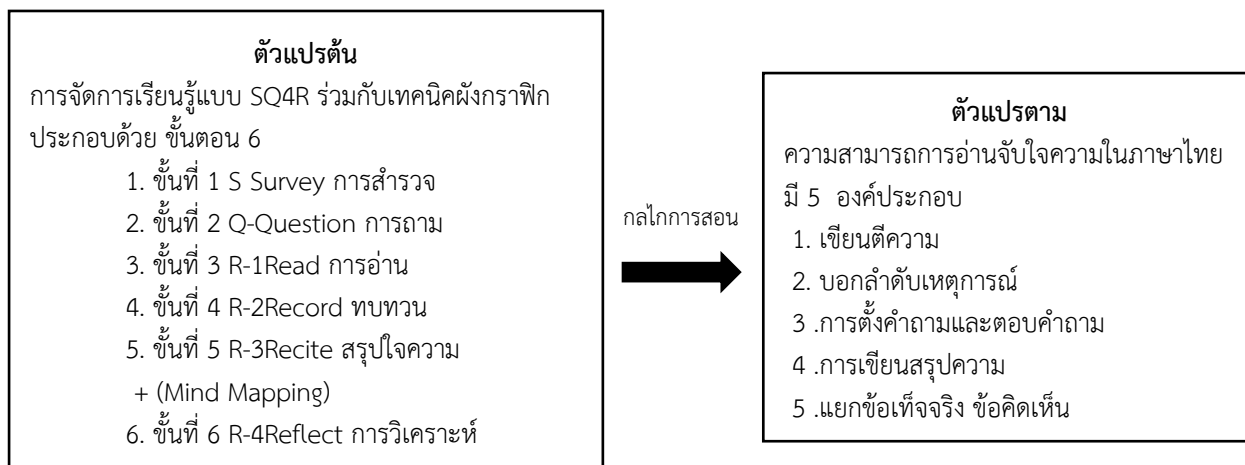
บทบาทของผังกราฟิก

ผังกราฟิก หมายถึง แผนผังความคิด ประกอบไปด้วยความคิดหรือข้อมูลสำคัญที่เชื่อมโยงกันไปในรูปแบบต่าง ๆ ทำให้เห็นโครงสร้างของความรู้หรือเนื้อหาสาระนั้น ๆ ผังกราฟิกในรูปแบบต่าง ๆ ผังกราฟิกที่นิยมใช้กันโดยทั่วไปมีจำนวนมาก และจะมีจำนวนมากเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ เนื่องจากมีการค้นพบกราฟิกแบบใหม่ ๆ

กรอบแนวคิดของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

วิจัยเชิงปฏิบัติการ หมายถึง เป็นกระบวนการที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในประเด็นมีเป้าหมายที่ต้องการให้การปฏิบัติ ในสังคมทั้งการวางแผนหรือการบริหารจัดการเป็นไปอย่างดีที่สุดและประสิทธิภาพ (Lewin, 1946) หรือกระบวนการที่ดำเนินโดยคณะนักวิจัยและบุคคลผู้ปฏิบัติงานตาม ภาระหน้าที่รับผิดชอบในหน่วยงาน องค์กร หรือชุมชน ซึ่งมีจุดหมายหลักเพื่อนำข้อสรุป ผลการวิจัยที่ค้นพบหรือสร้างสรรค์ขึ้นไปใช้ปรับปรุงแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาคุณภาพของ การปฏิบัติงานใด ๆ ในหน่วยงาน องค์กร หรือชุมชนได้อย่างทันต่อเหตุการณ์สอดคล้องกับ สภาพลักษณะและเงื่อนไขของปัญหาที่ต้องปรับปรุงแก้ไข และกลมกลืนกับโครงการบริหารงาน และบริบททางกายภาพ สังคม และวัฒนธรรมที่แวดล้อมหน่วยงาน องค์กร หรือชุมชนเหล่านั้น โดยผู้วิจัยได้นำกระบวนการดำเนินงานวิจัยเชิงปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kurt Lewin 3 ขั้นตอน คือ ขั้นที่ 1 วางแผน (Plan) ขั้นที่ 1.1 การระบุปัญหาที่เกิดขึ้น (Identifying a General) ขั้นที่ 1.2 วางแผนแก้ไขปัญหา (Planning) ขั้นที่ 2 การลงมือปฏิบัติตามแผน (Action) ขั้นที่ 3 ผลจากการปฏิบัติซึ่งนำไปสู่การค้นพบความจริง (Fact Finding) และสะท้อนผล (Reflection)

กรอบแนวคิด

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนคุรุราษฎร์สามัคคี อำเภอกะชัง จังหวัดร้อยเอ็ด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 6 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การวิจัยการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยดังต่อไปนี้

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกที่พัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 9 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง จำนวน 9 ชั่วโมง

2.1.2 แบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ เป็นสถานการณ์ในแต่ละวงจร จำนวน 4 ข้อ

2.1.3 แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้สร้างและหาคุณภาพเครื่องมือการวิจัยการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก มีเครื่องมือ ที่ใช้ในการวิจัยดังต่อไปนี้

ตาราง 1 สรุปผลการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

แผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก	แบบวัดความสามารถในการ อ่านจับใจความ	แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน
1. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางชั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่ม สาระการเรียนรู้ภาษาไทย	1. ศึกษาหลักสูตรแกนกลางชั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุงพุทธศักราช 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย	1. ศึกษาค้นคว้าแนวคิดทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กับการสร้างเครื่องมือในการ สังเกต
2. กำหนดขอบเขตสาระ มาตรฐาน ตัวชี้วัด หน่วยการเรียนรู้ และสาระ การเรียนรู้	2. กำหนดขอบเขตสาระการ เรียนรู้ เพื่อนำมาสร้างแบบวัด ความสามารถในการอ่านจับ ใจความ	2. กำหนดจุดมุ่งหมายในการ สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของ ผู้เรียน ดังนี้ สังเกตพฤติกรรมที่ แสดงว่าเกิดทักษะการตีความ การตั้งคำถาม ตอบคำถาม การ ลำดับเหตุการณ์ของเรื่อง การ สรุปใจความของเรื่อง ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น
3. วิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับ หลักสูตรและเนื้อหา จากหน่วยการ เรียนรู้ที่ 2 เรื่องการอ่านจับใจความ จากเรื่องที่อ่าน จำนวน 9 แผน โดย การจัดทำเป็นแผนการจัดการ เรียนรู้รายชั่วโมง รวม 9 ชั่วโมงไม่ รวมการทดสอบท้ายวงจร	3. ศึกษาวิธีการสร้างแบบวัด ความสามารถในการอ่านจับ ใจความ สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1	3. นำแบบสังเกตพฤติกรรมยื่น ขอจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์
4. ศึกษารูปแบบการเขียนแผนการ จัดการเรียนรู้ จากเอกสารการ พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้	4. จัดทำโครงสร้างของแบบวัด ความสามารถในการอ่านจับ ใจความ สำหรับนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 1	4. นำแบบสังเกตพฤติกรรมการ เรียนรู้ของผู้เรียนที่ได้เสนอต่อ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยวชาญที่ให้คำแนะนำ ปรับปรุงแก้ไข
5. จัดทำโครงสร้างของแผนการ จัดการเรียนรู้ ให้ครอบคลุมสาระ การเรียนรู้	5. จัดทำแบบวัดความสามารถ ในการการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 แบบอัตนัยชนิดเขียน ตอบ จำนวน 2 ชุด ชุดละ 2 ข้อ	5. ดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงตาม ข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้เชี่ยว ชาญ

แผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก	แบบวัดความสามารถในการ อ่านจับใจความ	แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน
6. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิค ผังกราฟิก	6. นำแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความยื่นขอจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	6. นำแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป
7. สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับรูปแบบที่เลือก และขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก จำนวน 9 แผน	7. นำแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	
8. นำแผนการจัดการเรียนรู้ยื่นขอจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	8. แก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ	
9. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	9. ผู้เชี่ยวชาญประเมินความตรงเชิงเนื้อหา ระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์การเรียนรู้	
10. นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่แก้ไขปรับปรุง ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน	10. นำผลการประเมินความตรงเนื้อหาหาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยจะต้องมีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 1.00	
11. ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ตามแบบประเมินซึ่งแบบประเมินมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตาม	11. นำแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ และประเมินคุณภาพ	

แผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก	แบบวัดความสามารถในการ อ่านจับใจความ	แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียน
วิธีของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งมี 5 ระดับ ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 4.70-5.00		
12. นำคะแนนเฉลี่ยที่ผู้เชี่ยวชาญ ประเมินมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยแล้ว แปลความหมายของคะแนนเฉลี่ย	12. นำแบบวัดความสามารถใน การอ่านจับใจความ สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย ต่อไป	
13. นำแผนการจัดการเรียนรู้ไป ปรับปรุงแก้ไข ให้เป็นฉบับสมบูรณ์	12. นำแบบวัดความสามารถใน การอ่านจับใจความ สำหรับ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ไปจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้กับ	
14. จัดพิมพ์แบบแผนการจัดการ เรียนรู้ ฉบับสมบูรณ์ และนำไปใช้ กับกลุ่มเป้าหมายสำหรับการวิจัย	กลุ่มเป้าหมายต่อไป	

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การพัฒนาการอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้ SQ4R ร่วมกับผังกราฟิก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขั้ววางแผน (Plan)

ขั้นที่ 1.1 การระบุปัญหาที่เกิดขึ้น (Identifying a General)

ขั้นที่ 1.2 วางแผนแก้ไขปัญหา (Planning)

1) ผู้วิจัยดำเนินการ ศึกษาหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนคุรุราษฎร์สามัคคี วิเคราะห์สาระการเรียนรู้จากหน่วยการเรียนรู้ในหลักสูตรสถานศึกษา วิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้ กำหนดการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำความรู้มาใช้ในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับผังกราฟิก จำนวน 9 แผน นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ จากนั้นนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้กับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนคุรุราษฎร์สามัคคี และทำการจัดการเรียนรู้ ในแต่ละขั้นตอนตามวงจรปฏิบัติการ โดยวงจรปฏิบัติการที่ 1 ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-3 วงจรปฏิบัติการ 2 ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4-6 และวงจรปฏิบัติการ 3 ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7-9 แล้วนำผลจากการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ไปวิเคราะห์และสะท้อนผลความสามารถในการอ่านจับใจความ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

2) ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยศึกษาหลักสูตรแกนกลางขั้น พื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย และหลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย แล้ววิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดกับจุดประสงค์ การเรียนรู้ ในเรื่องที่ต้องการสร้างแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ และศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการสร้างแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ และกำหนดโครงสร้างความสามารถในการอ่านจับใจความ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แล้วสร้างแบบวัดความสามารถในการเรียนรู้การอ่านจับใจความ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ตามโครงสร้างที่กำหนดไว้ แบบอัตโนมัติชนิดเขียนตอบ จำนวน 2 ชุด ชุดละ 2 ข้อ แล้วนำแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง มาดำเนินการแก้ไข ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ แล้วนำแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อประเมินคุณภาพของแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ และปรับปรุงตามคำแนะนำ จากนั้นนำแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 แล้วนำข้อมูลจากการทดลองใช้มาวิเคราะห์หาคุณภาพ นำแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายหลังสิ้นสุดกระบวนการ จัดการเรียนรู้ในแต่ละวงรอบปฏิบัติการ

2. ขั้นการลงมือปฏิบัติตามแผน (Action)

2.1 วงรอบปฏิบัติการที่ 1 ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-3 ระหว่างการจัดการเรียนรู้ผู้วิจัยมีการสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนในการจัดเรียนรู้ และให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด หลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผน แล้วให้ผู้เรียนทำแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ที่เกี่ยวกับเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1-3 จำนวน 2 ข้อ ตรวจสอบผลตามเกณฑ์ที่กำหนด และสะท้อนผลการผลการจัดการเรียนรู้ในวงรอบปฏิบัติการที่ 1 เพื่อวางแผนในวงรอบปฏิบัติการที่ 2 ต่อไป

2.2 วงรอบปฏิบัติการที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4-6 ระหว่างการจัดการเรียนรู้ผู้วิจัยมีการสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนในการจัดเรียนรู้ และให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด หลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละแผน แล้วให้ผู้เรียนทำแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ที่เกี่ยวกับเนื้อหาในแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4-6 จำนวน 2 ข้อ ตรวจสอบผลตามเกณฑ์ที่กำหนด และสะท้อนผลการผลการจัดการเรียนรู้ในวงรอบปฏิบัติการที่ 2

3. ขึ้นผลจากการปฏิบัติซึ่งนำไปสู่การค้นพบความจริง (Fact Finding)

ผู้วิจัยดำเนินการปฏิบัติซึ่งนำไปสู่การค้นพบความจริงการจัดการเรียนรู้ เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ในแต่ละวงรอบปฏิบัติการ มาวิเคราะห์ถึงสภาพความสำเร็จและปัญหาการอ่านจับใจความ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

4. ขึ้นสะท้อนผล (Reflection)

ผู้วิจัยดำเนินการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ในวงรอบปฏิบัติการที่ 1 โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสังเกตและคะแนนแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ มาวิเคราะห์ถึงสภาพความสำเร็จและปัญหาในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สามารถวางแผนขั้นตอนการอ่านจับใจความอย่างเหมาะสม มีการตรวจสอบการลงมือปฏิบัติในแต่ละขั้นตอน ซึ่งเกิดจากประสบการณ์เดิมที่เคยเรียนรู้ข้อผิดพลาดในวงรอบปฏิบัติการที่นักเรียนตรวจสอบการดำเนินการเรียนรู้ของตนเองในตอนท้าย เมื่อเกิดข้อผิดพลาดทำให้เสียเวลาในการค้นหาส่วนที่ผิดพลาด เพื่อดำเนินการแก้ไข ใน

วงรอบปฏิบัติการนี้จึงทำให้นักเรียนเกิดข้อผิดพลาดน้อย นอกจากนี้นักเรียนยังมีความมั่นใจในการตอบคำถามมากยิ่งขึ้น จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยได้นำไปวางแผนในวงรอบปฏิบัติการต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

5.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ

การวิเคราะห์การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความจากเครื่องมือการวิจัย ดังนี้

5.1.1 คะแนนจากการทำใบงานในแต่ละแผนจัดการเรียนรู้ โดยนำมาหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ และเทียบกับเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ที่ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม เพื่อประเมินผลการ พัฒนาทักษะของนักเรียนในแต่ละวงจร

5.1.2 คะแนนจากการทำแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยนำมาหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ที่ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม

5.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์โดยการแจกแจงข้อค้นพบในการเก็บรวบรวม ประเด็นเนื้อหาสรุปเชิงพรรณนาโดยผู้วิจัยใช้เครื่องมือและวิธีการ คือ แบบสังเกตพฤติกรรม แบบบันทึกผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ ของนักเรียนในแต่ละวงจร ข้อมูลทั้งหมดนำมาวิเคราะห์วิจารณ์เชิงเนื้อหาเพื่อพัฒนาสภาพที่เกิดขึ้นว่ามีข้อบกพร่องหรืออุปสรรคอย่างไรแล้วหาทางแก้ไขปรับปรุงและ พัฒนาให้ดียิ่งขึ้น

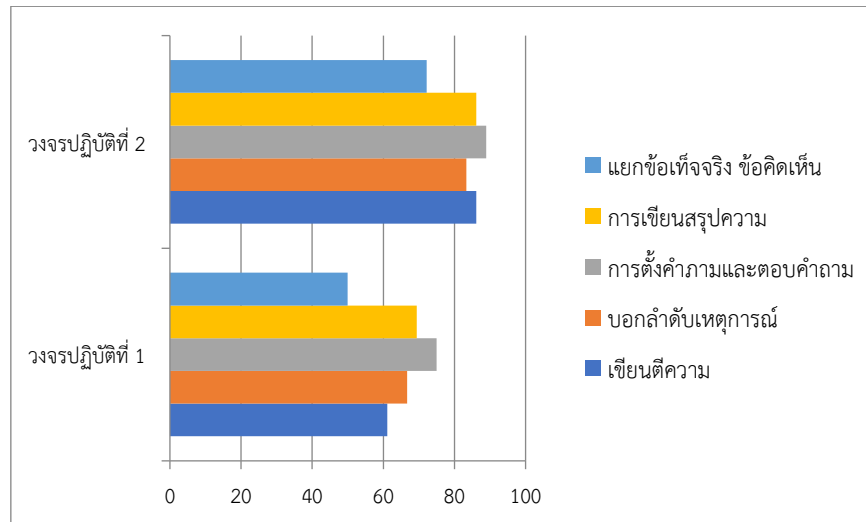
ผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยตามรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ในแต่ละวงจรประกอบไปด้วยขั้นตอนการปฏิบัติ 3 ขั้นตอน คือ 1. วางแผน (Plan) การระบุปัญหาที่เกิดขึ้น (Identifying a General) วางแผนแก้ไขปัญหา (Planning) 2. การลงมือปฏิบัติตามแผน (Action) 3. ผลจากการปฏิบัติซึ่งนำไปสู่การค้นพบความจริง (Fact Finding) และสะท้อนผล (Reflection) ขั้นตอนการปฏิบัติดำเนินการตามวงจรปฏิบัติ 2 วงจร ผู้วิจัยขอเสนอการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก

จากการของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ทั้ง 2 วงจร ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการจัดการเรียนรู้ไปใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนคุรุราษฎร์สามัคคี ปีการศึกษา 2567 จำนวน 6 คน โดยการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ 6 แผน เป็นเวลา 6 ชั่วโมง ซึ่งแบ่งเป็น 2 วงจร ดังนี้

ตาราง 2 สรุปผลการวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ท้ายวงจรปฏิบัติการที่ 1-2

วงจร ปฏิบัติการ ที่	จำนวน นักเรียน	คะแนน เต็มรวม	ความสามารถในการอ่านจับ ใจความ			ร้อยละ	จำนวนนักเรียนที่ ผ่านเกณฑ์	
			$\sum x$	$\bar{x}$	S.D.		จำนวน	ร้อยละ
1	6	30	64.44	19.33	2.16	60.83	1	16.67
2	6	30	83.33	25	2.19	83.33	6	100

แผนภาพที่ 2 ผลการวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ทำยวงจรปฏิบัติการที่ 1-2

จากตาราง 1 และภาพ 2 พบว่า ผลการวัดความสามารถในการอ่านจับใจความ ทำยวงจรปฏิบัติการ ที่ 1- 2 จากคะแนนเต็มรวม 30 ในวงจรปฏิบัติการที่ 1 และ 2 สรุปผลได้ดังนี้ คะแนนรวมเท่ากับ 116 และ 150 คะแนน ตามลำดับ คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 19.33 และ 25 คะแนน ตามลำดับ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานกับ 2.16 และ 2.19 ตามลำดับ มีจำนวนผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์เท่ากับ 1 และ 6 คน ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 16.67 และ 100 ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าผู้เรียนมีพัฒนาการจากผลการวัดความสามารถในการอ่านจับใจความเพิ่มขึ้นในทุกวงจรปฏิบัติการ และจำนวนผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์ในวงจรปฏิบัติการที่ 2 ซึ่งมีค่าร้อยละเท่ากับ 100 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนด คือร้อยละ 75 แสดงให้เห็นว่าเมื่อจัดกิจกรรมการเรียนรู้ SQ4R ร่วมกับ เทคนิคผังกราฟิก ทั้ง 2 วงจรปฏิบัติการ สามารถพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีคะแนนผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดไว้ได้

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่อง พัฒนาศักยภาพการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก ตามรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) โดยแบ่งออกเป็น 2 วงจร โดยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความ ผู้วิจัยได้ใช้การจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก พบว่า นักเรียนมีคะแนนแบบวัดความสามารถในการอ่านจับใจความผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ร้อยละ 75 จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 16.67 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมดและมีนักเรียนที่ไม่ผ่านเกณฑ์จำนวน 5 คนของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ทั้งนี้เนื่องจากจากการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ในวงจรที่ 1 ผู้เรียนยังไม่สามารถสรุปเนื้อหาได้ คอยชี้ว่า แนวทางในการสรุปใจความ ผู้เรียนยังตั้งคำถาม ใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไรก็ตามผู้สอนจะมีการกระตุ้นโดยยกตัวอย่างบทอ่านหรือกล่าวชมเชยเพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมากขึ้นในการทำ กิจกรรมครั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนได้มีความพยายามและการปรับให้ผู้เรียนได้เข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมมากขึ้นแทรกเทคนิคผังความคิด ยังระบุใจความจากบทอ่านไม่ได้และไม่เข้าใจในแต่ละขั้นตอน ยังไม่กล้าสรุปองค์ความรู้ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกิจกรรม ผู้เรียนยังไม่กล้าแสดงความคิดเห็นในบทอ่าน ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้วงจรปฏิบัติการที่ 2 นักเรียนสามารถผ่านเกณฑ์การประเมินในวงจรปฏิบัติการที่ 2 เนื่องจากมี

การปรับปรุงแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับบริบทของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการใช้กระบวนการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับ เทคนิคผังกราฟิก ที่ได้รับการนำเสนออย่างชัดเจนเป็นลำดับขั้น ส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจขั้นตอนการอ่านเชิงวิเคราะห์ได้ดีขึ้น รวมทั้งได้รับการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง จึงช่วยเสริมสร้างทักษะการอ่านจับใจความได้อย่างเป็นระบบ การเรียนรู้เป็นขั้นตอนชัดเจน ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายและไม่สับสน ขั้นตอนของ SQ4R เช่น การตั้งคำถาม (Q: Question) ก่อนการอ่าน ช่วยให้ผู้เรียนมีจุดมุ่งหมายและกรอบในการอ่านที่ชัดเจน ไม่อ่านอย่างไร้ทิศทางเหมือนในวงจรแรก การใช้ผังกราฟิกเป็นเครื่องมือช่วยวิเคราะห์เนื้อหาผังกราฟิกช่วยให้ผู้เรียนมองเห็นโครงสร้างของข้อมูลในบทอ่านอย่างเป็นระบบ เช่น แยกใจความหลัก ใจความรอง คำสำคัญ และความสัมพันธ์ระหว่างประโยค ส่งผลให้การสรุปเนื้อหามีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้เรียนเริ่มมีความมั่นใจในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ในวงจรที่ 2 ผู้วิจัยปรับกิจกรรมให้มีบรรยากาศการเรียนรู้ที่เปิดกว้าง เช่น มีการชี้แนะ ชมเชยอย่างสม่ำเสมอ และสร้างโอกาสให้ผู้เรียนฝึกพูด แสดงความคิดเห็น หรือสรุปเนื้อหาด้วยภาษาของตนเอง ทำให้เกิดความกล้าในการแสดงออกมากขึ้น การจัดกิจกรรมแบบมีการปฏิบัติซ้ำและสะท้อนผล (Reflection) ผู้เรียนได้ฝึกทบทวน (R: Recite) และสะท้อนความเข้าใจ (R: Reflect) อยู่เสมอ ทำให้สามารถวิเคราะห์และสรุปใจความได้ดีขึ้นจากการเรียนในรอบก่อน เกิดการเรียนรู้จากข้อผิดพลาด และปรับปรุงในการปฏิบัติครั้งต่อไป การพัฒนาทักษะที่ละขั้นจากง่ายไปยากจนสามารถจับใจความและผ่านเกณฑ์การประเมินได้ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้คิดด้วยตนเองเป็นการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความให้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งพัฒนามาจาก SQ3R ที่เป็นแนวความคิดของ Francis P. Robinson (Francis P. Robinson, 1970) (พิรุณเทพ เพชรบุรี, 2559) ต่อมาได้พัฒนาเป็น SQ4R โดย Walter Pauk (Walter Pauk, 1984) ซึ่งเป็นวิธีสอนที่มีขั้นตอน 6 ขั้นตอนที่ชัดเจน ทำให้นักเรียน มีประสิทธิภาพในการอ่านดีกว่าการอ่านโดยไม่ตั้งคำถามไว้ล่วงหน้า แต่ถ้ามักมีการใช้คำถามจะช่วยให้นักเรียนได้แนวคิดจากคำถามและพยายามหาคำตอบ เมื่อครูผู้สอนถาม โดยขั้นตอนของวิธีการอ่านแบบ SQ4R เริ่มจากขั้นที่ 1 ให้ผู้อ่านสำรวจ (S: Survey) หรืออ่านเนื้อเรื่องอย่างคร่าว ๆ เพื่อหาจุดสำคัญของเรื่อง ขั้นที่ 2 ตั้งคำถาม (Q: Question) เพื่อให้การอ่านเป็นไปอย่างมีจุดมุ่งหมายและจับประเด็นสำคัญได้ถูกต้อง ขั้นที่ 3 ให้ผู้อ่าน อ่านข้อความ (R ตัวที่ 1: Read) ในบทอ่านอย่างละเอียดเพื่อค้นหาคำตอบสำหรับคำถามที่ตั้งไว้ ขั้นที่ 4 ให้จดบันทึก (R ตัวที่ 2: Record) ข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้จากการอ่านในขั้น R ตัวที่ 1: Read มุ่งเน้นจดบันทึกในส่วนที่สำคัญ และสิ่งที่จำเป็นโดยใช้ข้อความที่รัดกุม ขั้นที่ 5 เป็นการตอบคำถามหรือเขียนสรุปใจความสำคัญ (R ตัวที่ 3: Recite) เขียนสรุปความโดยผู้อ่านพยายามใช้ถ้อยคำของตนเองให้มากที่สุด และขั้นที่ 6 เป็นการวิเคราะห์วิจารณ์บทอ่าน (R ตัวที่ 4: Reflect) และแสดงความคิดเห็นสอดคล้องหรือไม่ ผลลัพธ์สอดคล้องกับงานวิจัยของ (พัฒน์พงษ์ สีหานารินทร์, 2565) ได้ศึกษาการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ โดยการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 7 คน ผลการวิจัยพบว่าวงรอบปฏิบัติการที่ 1 มีความสามารถในการอ่านจับใจความสำคัญ ได้คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 10.43 คิดเป็นร้อยละ 52.14 วงรอบปฏิบัติการที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 13.00 คิดเป็นร้อยละ 65.00 และวงรอบปฏิบัติการที่ 3 มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 16.14 คิดเป็นร้อยละ 80.71 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ผลลัพธ์แสดงให้เห็นว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก มีผลอย่างมากในการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้งในเชิงพฤติกรรมและเชิงคะแนนเฉลี่ย กล่าวคือ

- 1) นักเรียนมีพัฒนาการที่มีนัยสำคัญในทางปฏิบัติ

2) สามารถนำผลลัพธ์นี้ไปใช้เป็นแนวทางหรือโมเดลในการสอนเพื่อยกระดับทักษะการอ่านจับใจความได้อย่างชัดเจน

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดการเรียนรู้ตามแผนการสอนที่พัฒนาขึ้นจำนวน 6 แผน ภายใต้กรอบของการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ดำเนินการเป็นจำนวน 2 วงจร โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนให้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ ร้อยละ 75 ขึ้นไป

จากการดำเนินการวิจัย พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการอ่านจับใจความได้ดีขึ้นตามลำดับ โดยเฉพาะใน วงจรปฏิบัติการที่ 2 ซึ่งนักเรียนทั้งหมด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 100 สามารถทำคะแนนได้ผ่านเกณฑ์ที่กำหนด (ร้อยละ 75 ขึ้นไป) โดยมีคะแนนอยู่ในช่วง ร้อยละ 83.33 แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับ เทคนิคผังกราฟิก เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ สามารถส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม

ประโยชน์เชิงปฏิบัติของงานวิจัย

1) ต่อครูผู้สอนผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการ SQ4R ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก เป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียน ครูสามารถนำแนวทางนี้ไปปรับใช้กับบทเรียนอื่น ๆ ที่ต้องการพัฒนาทักษะการอ่านอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะในสาระภาษาไทย และยังสามารถพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ในลักษณะเดียวกันให้เหมาะสมกับผู้เรียนในระดับชั้นอื่น ๆ ได้อีกด้วย

2) ต่อนักเรียนนักเรียนเกิดการพัฒนาทักษะการอ่านอย่างเป็นระบบ ผ่านกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เกิดการคิดวิเคราะห์ ตั้งคำถาม จดบันทึก และสรุปสาระสำคัญจากบทอ่านด้วยตนเอง รวมทั้งสามารถถ่ายทอดความเข้าใจได้อย่างชัดเจนมากขึ้น โดยมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นในการเรียนรู้ เกิดเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทย และสามารถนำทักษะเหล่านี้ไปใช้ในการเรียนในวิชาอื่นได้ด้วย

3) ต่อสถานศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่ได้จากงานวิจัยสามารถใช้เป็นต้นแบบสำหรับการพัฒนาคุณภาพการเรียน การสอนในระดับโรงเรียน โดยเฉพาะด้านทักษะภาษาไทย ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตรแกนกลางฯ และตอบสนองต่อการยกระดับคุณภาพทางวิชาการในระดับสถานศึกษา

ข้อจำกัดของงานวิจัย ขนาดกลุ่มตัวอย่างมีขนาดเล็ก ระยะเวลาในการทดลองมีจำกัด ความแปรปรวนของผู้เรียน บริบทเฉพาะของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ประโยชน์เชิงปฏิบัติ

1.1 สำหรับครูผู้สอน

1) ควรศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกอย่างละเอียดก่อนการสอน เพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมได้ตรงตามเป้าหมาย และให้คำแนะนำแก่นักเรียนได้ตรงจุด

2) ควรมีบทบาทในการอธิบาย สนับสนุน และกระตุ้นให้นักเรียนเข้าใจในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการ โดยเฉพาะนักเรียนที่ไม่คุ้นเคยกับการเรียนรู้แบบนี้

3) ควรเตรียมสื่อการเรียนรู้และตัวอย่างผังกราฟิกที่ชัดเจน เพื่อใช้ประกอบการสอนและเป็นแนวทางให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเองได้ง่ายขึ้น

4) ควรกำหนดกรอบเวลาในแต่ละกิจกรรมอย่างเหมาะสม พร้อมทั้งมีความยืดหยุ่น เพื่อรองรับการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน

1.2 สำหรับนักเรียน

1) นักเรียนจะได้รับการส่งเสริมให้เกิดการคิดวิเคราะห์ และสามารถสรุปใจความสำคัญจากบทอ่านได้ดีขึ้น ซึ่งส่งผลให้เกิดทักษะการอ่านที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

2) นักเรียนสามารถนำเทคนิค SQ4R และผังกราฟิกไปประยุกต์ใช้ในการเรียนวิชาอื่น ๆ เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ

3) เกิดความมั่นใจในการแสดงความคิดเห็น การตั้งคำถาม และการสรุปความคิด ซึ่งช่วยพัฒนา “ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21” ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ประโยชน์เชิงวิชาการ

1) เป็นแนวทางในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการอ่านจับใจความ โดยเฉพาะการนำแนวคิด SQ4R มาบูรณาการร่วมกับเครื่องมือทางความคิด เช่น ผังกราฟิก ซึ่งสามารถพัฒนาเป็นเครื่องมือทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

2) งานวิจัยนี้สามารถนำไปอ้างอิงและประยุกต์ใช้ในงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการอ่าน ทักษะการคิดวิเคราะห์ และการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3) เป็นฐานข้อมูลทางวิชาการที่แสดงให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้แบบ SQ4R เมื่อบูรณาการกับเทคนิคที่เหมาะสม มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะเฉพาะด้านอย่างชัดเจน

4) สนับสนุนแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของหลักสูตรแกนกลาง พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560)

3. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษารูปแบบ วิธีการและเทคนิคการสอนในรายวิชาภาษาไทยในลักษณะอื่นๆ ที่จะส่งผลต่อการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ รวมไปถึงกระบวนการสร้างองค์ความรู้

2) ควรนำกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น เกม เพลง สื่อจริงในการสอน เพื่อพัฒนาวิจัยการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความแบบ SQ4R ร่วมกับผังกราฟิก

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2545). *แนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*.

โรงพิมพ์คุรุสภา.

ชัยญาคัก ศรีชนะ. (2567). *การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ด้วยแผนผังความคิดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่*

2. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.

ฝ่ายวิชาการโรงเรียนคุรุราษฎร์สามัคคี. (2566). *คู่มือการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning โดยใช้แผนผังความคิด*. โรงเรียนคุรุราษฎร์สามัคคี.

- พัฒน์พงษ์ สีหานารินทร์. (2565). ผลของการใช้แผนผังความคิดต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิรุณเทพ เพชรบุรี. (2559). การใช้แผนผังความคิดเพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ในวิชาสังคมศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- โรงเรียนคุรุราษฎร์สามัคคี. (2566). แบบบันทึกรายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (ปพ.5) ปีการศึกษา 2566. โรงเรียนคุรุราษฎร์สามัคคี.
- ศิริพร ลิ้มตระกูล. (2543). แนวทางการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนระดับประถมศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมชาย หอมยก. (2550). จิตวิทยาการเรียนรู้. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สุคนธ์ สินธพานนท์. (2545). กลยุทธ์การเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อมรรัตน์ จิตตะกาล. (2565). การเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้แผนผังความคิดในระดับมัธยมศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- Buzan, T. (2010). *The Mind Map Book: Unlock your creativity, boost your memory, change your life*. BBC Active.
- Lewin, K. (1946). Action research and minority problems. *Journal of Social Issues*, 2(4), 34–46.
- Pauk, W. (1984). *How to study in college* (3rd ed.). Houghton Mifflin.
- Robinson, F. P. (1970). *Effective study*. Harper & Row.